

drejer sig om, hvad der sker med et menneske, som man tilfører et dyreorgan. Som én sagde engang ved en af de utallige høringer, vi har haft: Det svarer jo ikke til, at man sætter sin radiator ind i en bil, og så er den dér og bliver der.

Når man flytter et griseorgan ind i et menneske, så flytter grisen altså lidt ind i mennesket, og så bliver man 10 pct. gris.

Og hvordan har vi det i grunden med at være 10 pct. gris eller sådan noget? Det er et problem, som skal gennemtænkes. Nogle af os husker, da Novo Nordisk begyndte at bruge gensplejset insulin i stedet for griseinsulin. Da havde de sådan en måske ikke helt så behændig formulering. De sagde, at det var mere sexet med det der gensplejede insulin, end det var med svineinsulin.

Men jeg tror i og for sig, at de havde fat i noget, der var vigtigt. Vi må tænke på, at her er det jo ikke bare en behandling, som isolerer sig på den måde, man går simpelt hen ind og blander celler med det dyr, organet kommer fra.

Vi er nødt til at få tænkt meget bedre igenem, hvilke følger det har for menneskers forståelse af, hvem de er, inden vi bare problematisk kaster os ud i det. Og en del af de etikproblemer, der rejser sig i forbindelse med bioetikken, er jo spørgsmål, der ikke umiddelbart sundhedsfagligt skal beskrives, men som rejser en række andre spørgsmål som: Hvad er det, vi gør ved hinanden?

Så kan man selvfølgelig sige, at det menneske, der har fået et organ, flytter sig jo så ikke dér. Men vi ved måske ikke nok om, hvad vi gør ved de mennesker i sådan en situation. Den problematik vil jeg i hvert fald godt være med til at vi får meget, meget bedre belyst, end den har været indtil nu, det at man sådan går hen og bliver delvis gris.

Det andet spørgsmål er det dyreetiske, hvor jeg er glad for, at vi nu har fået en formulering, som svarer til den, der står i dyreforsøgsloven.

Dyreforsøgsloven har jeg selv været med til at lave, jeg har også siddet i Dyreforsøgstilsynet, og jeg kan sige, at det altså indimellem er ganske skrappt. Jeg tror ikke, jeg endnu har været ude for, at vi stod med et forskningsprojekt, som var så irrelevant, at der ikke kunne findes gode grunde for det. Altså, det skal jo være sådan, at hvis et projekt bliver kasseret af den grund, så mener jeg, at manden, der har præsenteret det, skal fyres, ikke fordi han er uetisk, men fordi han er for dum. Det er altså meget, meget nemt at finde på en etisk begrundelse eller en ædel begrundelse for næsten hvad som helst.

Så det er en svær lov at administrere, vil jeg så lige sige, og den kan hurtigt komme til at flytte sig. Den bestemmelse om, at man ikke må påføre dyret lidelse, altså stærk lidelse, har faktisk, når man er skrap i Dyreforsøgstilsynet, og det har jeg været med til at være, sat forsøg i stå, fordi de ikke kunne lade sig gøre – altså, det har været smertebehandlingsforsøg – fordi man så skulle påføre dyret smerte, og der står man i en meget vanskelig situation. Men det har vi altså vedtaget at vi ikke vil have, og det synes jeg vi skal holde fast ved.

Nu tror jeg ikke, at det her er noget, der påfører dyrene smerte. Men man kunne jo spørge sig, om dyret ikke også har noget, der hedder integritet. Altså, hvor meget må det gøres til et menneske? Som en sagde lidt spøjst til mig på et tidspunkt: Skal vi sætte grænsen dér, hvor grisen kan begynde at læse menukortet selv?

Det er morsomt sagt, men det er, synes jeg, også en respekt for dyrets egen ret til at være i verden. Gør vi kun dyrene til tilbehør til os? Vi har det også inden for hele industridyreproduktionen, bestem, og jeg vil da sige, at vores dyreværnslov giver en langt ringere beskyttelse af dyrene end vores dyreforsøgslov, hvilket er ejendommeligt, for det burde jo se anderledes ud. Altså ting, der er hãmrende forbudt inden for dyreforsøgsloven, er fuldstændig tilladt inden for den almindelige industriproduktion af dyr. Så det er altså et ømt område.

Men jeg så meget gerne, at man ind i diskussionen om de her emner også inddrog det, der hedder respekt for dyrets integritet som en del af det, vi bør kunne tænke med ind, selv om det måske ikke er det, som er det hotteste stof for de fleste af vores ordførere. Men ellers er vi glade for at være medforslagsstillere til forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

**Søren Kolstrup (EL):**

Der er en af fru Margrete Aukens bemærkninger, som jeg synes er væsentlig at fastfryse for en stund. Det var bemærkningen om, at jo mere vi bevæger os ind på disse bio- og genteknologier, jo mere bliver prioriteringen i det samlede sundhedssystem vanskeliggjort; den bliver skærpet.

Jeg er enig i den iagttagelse. Men indebærer denne iagttagelse ikke, at det kunne være værd at føje til hr. Bloch Jespersen med fleres forslag til vedtagelse, at den arbejdsgruppe, som man påtænker nedsat, også overhovedet overvejer, om de nye teknologier er relevante ud fra både